

der i al Almindelighed er foreslaaet. Der vil derved blive den meget afgørende Afvigelse fra den bestaaende Ordning, at medens nu de værnepligtige, der straffes, fordi de ikke opfylder deres Forpligtelser, kommer til at staa saaledes, at de bagefter skal indkaldes, naar Straffen er udstaaet, vil dette naturligvis ikke ske, naar de har faaet disse 20 Maaneders Fængsel, som skulde svare til den Tjeneste, som de ellers var forpligtede til.

Ordningen er tænkt saaledes, at den ikke paa nogen Maade berører den bestaaende Hærorganisation, idet Bestemmelsen om, hvor mange der kan overføres til civilt Arbejde, træffes af Indenrigsministeren efter Forhandling med Forsvarsministeren, og det er selvfølgelig saaledes, at man først maa opfylde de gældende Lovbestemmelser om, hvilket Maal af værnepligtige der skal udskrives til de forskellige Grupper.

I det andet Ting har der været rejst Tvivl med Hensyn til den grundlovsmæssige Berettigelse af at indføre en saadan Ordning. Denne Tvivl er jo imidlertid ganske aabenbart uholdbar. De Grundlovsparagraffer, paa Grundlag af hvilke Tvivlen er opstaaet, er dem, der paalægger og hævder Statens Forpligtelser overfor den enkelte, men det er klart som Dagen, at ingen af disse Grundlovsparagraffer i nogen Maade indskrænker Statens, Lovgivningsmagts Myndighed til at bestemme, i hvilket Omfang den vil paalægge den enkelte Værnepligt; og behøvedes der yderligere Vidnesbyrd derom, fremgaar det paa det allerklarreste af de Udtalelser, som under Forhandlingerne om Grundloven blev fremsat af Ordførerne for Grundlovsudvalget og foruden dem af en Mand som Ørsted. Den Betænkelighed, som nu kom frem under Folketingets Forhandlinger, fik for saa vidt heller ikke Betydning for Ændringsforslagene, som disse i samme Grad som det oprindelige Lovforslag ramtes af Betænelighederne. Ikke desto mindre syntes disse ikke under Forhandlingerne helt overvundne. De Ændringsforslag, der fremkom fra nogle Medlemmer af Folketinget, og som blev forkastet, var ikke egnede til at løse Spørgsmaalet i Forstaaelse, idet de ikke vilde fremme Lovforslagets Formaal. Lovforslaget vilde slet ikke opfylde sit Formaal, hvis det blev omdannet paa den Maade, og derfor modsatte man sig fra Ministeriets Side disse Ændringsforslag. Men dermed er naturligvis ikke sagt, at man ikke er villig til Forhandling om Ændringer, som paa

den ene eller den anden Maade maatte kunne tilfredsstillende afvigende Synspunkter, naar blot Lovforslagets Formaal sker Fyldest paa en tilfredsstillende og rimelig Maade. Jeg skal hermed anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling her i Tinget.

J. Pedersen: Det Emne, som det foreliggende Lovforslag omfatter, er det vanskeligt at lovgive om. Det er ubestrideligt, at Grundlovens § 90 gør Værnepligt til en almindelig Borgerpligt: „Enhver vaabenfør Mand er forpligtet til med sin Person at bidrage til Fædrelandets Forsvar efter de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver“. Dette er en Pligt, som ingen kan unddrage sig. Grundlovens § 79 siger, at man ikke kan unddrage sig sin Borgerpligt af religiøse Grunde, og det er en Selvfølge, at man heller ikke kan unddrage sig den af andre Grunde. For de saakaldte Militærnægteres Vedkommende er Stillingen saaledes klar; hvad enten de modsætter sig Værnepligten af religiøse eller moralske eller andre Grunde, kommer de uvægerligt i Strid med Grundloven. Spørgsmaalet er da, hvad og hvor meget Statsmagten kan gøre for at fri dem for at gøre deres Værnepligt og paalægge dem en anden Pligt, uden at Lovgivningsmagten derved risikerer selv at komme udenfor Grundlovens Forudsætninger.

Hvad der skal gøres i den Henseende, maa gøres i Henshold til Slutningsbestemmelsen i § 90, efter „de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver“, og det maa jo erkendes, at Lovgivningsmagten har ladet disse Bestemmelser være ret rummelige. Jeg for mit Vedkommende er ikke sikker paa, at de Bestemmelser, der tidligere er truffet, altid har været i den bedste Forstaaelse med Grundlovens Forudsætninger. Den Bestemmelse, der har kunnet være Genstand for den største Tvivl, er den, der i sin Tid blev truffet med Hensyn til Stillingsvæsenet, hvorved man altsaa fritog en udskreven Mand for at opfylde sin Pligt ved en personlig Ydelse til Fædrelandets Forsvar og gav ham Lov til i Stedet for at betale Penge. Denne Bestemmelse er jo imidlertid bortfaldet, og der er ingen Grund til at vente, at den skulde komme igen. Men naar man nu staar overfor nye Bestemmelser, Bestemmelser, hvortil man ikke tidligere har haft noget tilsvarende, saa forekommer det mig, at man dog skal tage sig i Agt for, at man ikke kommer